

«СЁННЯ ЧАС МАГЧЫМАСЦЯЎ»

Учора з удзелам Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі КАЧАНАВАЙ прайшло пасяджэнне Мінгарвыканкама. На парадку дня — пытанне аб выніках сацыяльна-эканамічнага развіцця Мінска за дзевяць месяцаў 2023 года.

«Сёння час магчымасцяў. Прэзідэнт гаворыць аб гэтым часта і шмат, — адзначыла Наталля Качанова, звяртаючыся да ўдзельнікаў мерапрыемства. — Павінна быць дынаміка. Усе працуюць у аднолькавых умовах, пастаўленыя задачы неабходна выконваць. Рашэнні выканкама калегіяльныя і абавязковыя для выканання. Заданні павінны быць канкрэтызаваны — з пазначэннем тэрмінаў выканання, у тым ліку і ў адносінах да рэспубліканскіх органаў кіравання».

Наталля Качанова нагадала: намеснік прэм'ер-міністра Пётр Пархомчык у сваім выступленні на сумесным пасяджэнні Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі ад-

Фота БелТА.

значыў, што экспарт пральных машын, якія выпускаюцца ў нашай краіне, павялічыўся, прычым у разы. «Вы павінны разумець: сёння ўсе працуюць, абараняючы сваю радзіму. Адкрываюцца новыя вытворчасці, прадпрыемствы. Першае — важна дыверсіфікаваць рынкі, другое — трэба думаць, што яшчэ мы можам выпускаць, што карыстаецца попытам на рынку. Трэба перабудоўвацца», — падкрэсліла яна.

Аб сітуацыі ў будаўнічай галіне і ўводзе жылых дамоў на пасяджэнні Мінгарвыканкама далажыла старшыня камітэта будаўніцтва і інвестыцый Мінгарвыканкама Ірына ГОНТАРАВА.

«Прадпрыемствам і арганізацыям трэба рухаць пытанне з арэндным жыллём, каб у Мінску не было праблем з замацаваннем урачоў, настаўнікаў, вучоных, работнікаў бюджэтных сфер», — адзначыла Наталля Качанова.

Як патлумачыла Ірына Гонтарава, арэнднае жыллё ў горадзе будзе, у тым ліку свае сродкі ўкладаюць прадпрыемствы. Як паказвае практыка, на яго высокі попыт — паступае па 10 заяў на кватэру.

«Паўсюль патрэбны кадры. За арэндным жыллём будучыня — Прэзідэнт аб гэтым шмат разоў гаварыў. Трэба прапаноўваць такое жыллё і людзям, якія гадамі стаяць у чарзе, уносіць прапановы, адпрацоўваць», — дадала спікер.

У цэлым даручэнне для прадстаўнікоў будаўнічай галіны: рэалізоўваць праекты разумна, не зацягваць тэрміны ўводу аб'ектаў. Неабходна выконваць абяцанні, якія даюцца, у тым ліку ў дагаворах долевага будаўніцтва. «З-за зрыву тэрмінаў расце кошт квадратнага метра. Прэзідэнт, калі прымаў з дакладам, зноў акцэнтаваў на гэтым увагу. Як так? Людзі заключылі дагавор. Кошт устанавілі — будзьце ласкавыя выконваць у тэрмін. Іншае недапушчальна!» — сказала Наталля Качанова.

Яна падкрэсліла, што трэба працаваць з людзьмі. Гэта датычыцца не толькі парламентарыяў, але і кіраўнікоў усіх узроўняў. «Трэба сустракацца з працоўнымі калектывамі, гаварыць з імі па тэмах, якія садзейнічаюць развіццю краіны. Няма няважных пытанняў», — адзначыла спікер.

Паводле БелТА.

«АГРАСЯДЗІБЫ ПАВІННЫ АДПАВЯДАЦЬ БЕЛАРУСКАМУ КАЛАРЫТУ»

КЛАСІКА

З'яўленне новага ўказа прадывітання некалькімі перадумовамі. Але галоўны пасыл быў скіраваны на тое, каб аграсядзібы адпавядалі іх першаснаму прызначэнню і займаліся дзейнасцю ў рамках сваёй сферы. А кірункаў для развіцця няма. Як зазначыла Таццяна Лідзяева, акцэнт тут робіцца на самабытнасці беларусаў — нацыянальнай кухні, абрадаў, майстар-класаў, народных святаў і гульняў, батлеечных прадстаўленняў і многім іншым. Многія аграсядзібы менавіта так і працуюць, кожная імкнецца знайсці і прапанаваць свой адметны стыль, цікавыя турыстычныя маршруты, водныя сплавы, конныя падарожжы і гэтак далей.

— Людзі едуць не дзеля таго, каб проста паесці і паспаць, а каб убачыць нешта цікавае. Пятрабаванні турыстаў на паслугі пастаянна растуць, і на такія сядзібы заўсёды ёсць попыт, асабліва падчас свят, школьных канікул. Многія імкнуцца правесці час цікава і змястоўна, каб гэты перыяд запамніўся як нешта цёплае, утульнае, нібы вяртанне ў дзяцінства. На такія адпачынак цяпер расце попыт, будучыня за такімі аграсядзібамі, — упэўнена субсяседніца.

А калі дадаць сюды наведванне мясцовых славуцасцяў, знакамітых архітэктурных аб'ектаў, адпачынак набывае яшчэ і глыбокі пазнавальны сэнс. Аграсядзібы гатовы скарыстацца паслугамі атэставаных экскурсаводаў, прадаставіць транспарт, працаваць з турыстычнымі фірмамі. Усё гэта садзейнічае развіццю ўнутранага турызму.

Такія правілы трымаюцца не ўсе гульцы. Некаторыя па ходу справы пераклучыліся на гасцінічны і рэстаранны бізнесы. Новы ўказ адрэгуляваў гэту дзейнасць, вынікі бачны ўжо цяпер.

ПЛЮС АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВА

Трэба сказаць, што заканадаўства ў сферы аграэкатурызму даволі лабяльнае. Мала якая дзейнасць мае столькі прэферэнцый. Першы Указ 2006 года дазваляў весці бізнес з гадавым падаткам у адну базавую велічыню. Дзейнічаў паведамляльны прынцып з боку заяўніка. Гаспадар інфарміраваў раённыя ўлады аб тым, што ён пачынае дзейнасць у сферы аграэкатурызму.

Дзякуючы такому спрыяльнаму падыходу колькасць аграсядзіб

пастаянна расла. Пазней адну базавую гаспадары пачалі плаціць кожны месяц. Тыя, хто быў проста зарэгістраваны, вырашылі справу не пачынаць. Яшчэ частка суб'ектаў гаспадарання спыніла сваю дзейнасць пасля прыняцця сёлетняга ўказа. Такім чынам, у Гродзенскай вобласці да фінішнай прамой дайшлі 252 сядзібы, з іх — 23 новыя. Усе яны адпавядаюць новым патрабаванням і збіраюцца працаваць па новых правілах. У чым іх сутнасць?

Па словах Таццяны Лідзяевай, тут некалькі істотных момантаў. Згодна з указам, на змену паведамляльнаму прынцыпу прыйшоў дазваляльны. Цяпер недастаткова проста заявіць аб сваім жаданні весці аграэкатурыстычны бізнес, трэба атрымаць дазвол райвыканкама на ажыццяўленне сваёй дзейнасці. Райвыканкамам дадзена права вызначаць, хто будзе адносіцца да суб'ектаў дадзенага віду дзейнасці. Гэта мера дазволіць уплываць на сядзібы, на якія скардзяцца мясцовыя жыхары. Да-

тлумачыць Таццяна Лідзяева.

Яна ўдакладняе, што новаўвядзенне накладвае абавязацельствы на гаспадароў аграсядзіб за парушэнне грамадскага парадку і спакою жыхароў, захоўванне санітарных нормаў, прыродаахоўных патрабаванняў, пажарнай бяспекі. Больш таго, аказанне паслуг у сферы аграэкатурызму ў непасрэднай блізкасці ад жылых дамоў дапускаецца толькі з пісьмовага дазволу суседзяў.

Змяніўся і прынцып падаткаабкладання. Замест 37 рублёў штомесячна выплачваецца падатак на прафесійную дзейнасць у памеры 10 % ад аб'ёму выручкі. Для пенсіянераў, дарэчы, выплаты складаюць 4 %. Але калі няма заробку — плаціць не трэба. Пры гэтым ёсць права скарыстацца былым падаткам. Як паведаміла субсяседніца, такі дазвол атрымалі ў рэгіёне 46 сядзіб, якія ў значнай ступені нясуць на сабе сацыяльную функцыю, даўно працуюць, не маюць скаргаў, у адпаведнасці са сваім прызначэннем праводзяць

рэчы, у Гродзенскай вобласці няма населеных пунктаў, на тэрыторыі якіх не дапускаецца дзейнасць аграсядзіб.

— Аграэкатурызм — гэта не задача па найму памяшкання, не той выпадак, калі гаспадар пакінуў ключы кампаніі і з'ехаў. Кампаніі бываюць розныя, ёсць і шумныя, што не вельмі станоўча ўспрымаецца мясцовымі жыхарамі. Такая сітуацыя можа адбывацца кожныя выхадныя. Асабліва гэта датычыцца сядзіб, якія знаходзяцца паблізу гарадоў — як раённых цэнтраў, такі і абласнога. І нейкіх рычагоў уздзеяння на іх не было, таму што гэта не юрыдычная асоба, у адносінах да якой можа распаўсюджвацца заканадаўства ў сферы захавання ўзроўню шуму, абмежавання па правядзенні мерапрыемстваў і гэтак далей, —

святые. Многія працуюць з інвалідамі, дзецьмі, ладзяць байдарачныя сплавы, святы і абрады. Яны не атрымліваюць вялікі заробак, але выконваюць менавіта тую функцыю, якая і была закладзена для аграсядзіб. Большасць суб'ектаў аграэкатурызму перайшлі на прафесійны падатак. Перад гаспадарамі сядзіб стаіць задача знаёміць турыстаў з прыродай населенага пункта, архітэктурнымі аб'ектамі, нацыянальнымі традыцыямі і каларытам. Да пераліку паслуг дададзены майстар-класы.

Правілы, якія ўстанавіў новы ўказ, скіраваны на турыста, які цікавіцца народнымі традыцыямі, жадае правесці час бліжэй да прыроды і атрымаць новы досвед і эмоцыі. Попыт на ўнутраны турызм расце, і трэба яго задаволіць, лічыць намеснік кіраўніка спартыў-

на-турыстычнага ўпраўлення вобласці.

— Правядзенне вяселляў і карпаратываў указам дазваляецца. Але даволі часта пад відам аграсядзібы працавалі гасцінічныя комплексы, якія не прапаноўвалі турысту іншых паслуг. Мы не баяліся змяншэння суб'ектаў аграэкатурызму. Стаўка робіцца на тыя сядзібы, якія гатовы прымаць турыстаў згодна са сваім прызначэннем, мець не толькі прэферэнцыі, але і выконваць абавязацельствы, — падкрэсліла Таццяна Лідзяева.

Дарэчы, новыя правілы даведзены да ўсіх суб'ектаў гаспадарання. Больш таго, стварэння ў райвыканкамах камісіі выяжджалі

і абавязкова прапануюць яго пакаштаваць. «Гэта наша сямейная справа», — удакладняе Анастасія. Бізнес разлічаны на сямейны адпачынак, адпавядае ўсім нормам і правілам. Што датычыцца новых правілаў па падатках, яны, па словах гаспадыні, больш зручныя. Ёсць турысты — заплацілі фіксаваны працэнт ад чэка, няма гасцей — і плаціць нічога не трэба. Адзінае, што выклікае накаранны гаспадыні — высокі кошт рэкламы, якая, уласна кажучы, з'яўляецца пастаўшчыком турыстаў. Тым не менш, адмаўляцца ад сваёй дзейнасці яна не плануе, як і ад вытворчасці сыроў. Гэты працэс наладжаны, сыры робіць бабуля па старых рэцэптах.

Ёсць свая фішка і на сядзібе ў вёсцы Падлабенне. Гаспадыня Ульяна расказала, што комплекс узведзены «з нуля» сем гадоў таму, і гэта сапраўдная сядзіба-музей з прадметамі былога побыту і іншым антыкварыятам. Ёсць свой сад і агарод, для гасцей праводзяцца экскурсіі па наваколлі. Тут з самага пачатку рабілася стаўка на мерапрыемствы. Цяпер ад дадатковых паслуг — здачы ў арэнду ўсяго комплексу — альбо трэба адмовіцца, альбо афармляцца як індывідуальны прадпрымальнік, кажа Ульяна. Яна пралічвае перспектывы далейшай дзейнасці і не выключае, што адновіць работу ў новых умовах. «Гэта наш сямейны бізнес, мы ўкладваем не толькі сілы і сродкі ў развіццё сваёй справы, але і душу», — заўважае Ульяна. Яна ўпэўнена, што нельга адмаўляцца ад напрацаванага за гэтыя гады, трэба наадварот — выходзіць на новы ўзровень работы.

— Сістэма працы ў новых умовах лабяная, — лічыць Таццяна Лідзяева. — Проста трэба сумленна працаваць у тым напрамку, дзеля якога і ствараўся гэты турыстычны сектар. А перспектывы тут даволі значныя. Ёсць шмат кірункаў, дзе аграсядзібы могуць прапанаваць свой прадукт.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота з адкрытых крыніц.